

מסרים לכל...

בעריכת הרב נחום גמליאל

לקח מהפרשה,

'לא תהיה משכלה...' (כג' כו')

אחד מגדולי התורה המיוחדים שבדור שהגיע לנחם משפחה אבלה, סיפר שכאשר נהרגו לפני שנים רבות ארבעה בחורי ישיבה בתאונת דרכים, הגיע הגאון ר' שמואל רוזובסקי זצ"ל ראש ישיבת פונוביץ' לביתו של אחד הבחורים שהתגורר בחיפה, ואמר בשם ספר העיקרים דברי נוחם שהרגיעו את האבלים. לתאומים השוהים יחדו בטרם הלידה אין הרבה מקום לזוז. והנה כשמגיעה עת הלידה, אין אפשרות ששניהם יצאו כאחת, ומוכרח האחד לצאת ראשון ואחריו השני. מהי הרגשתו של התאום שנשאר עדיין לאחר צאתו של הראשון שואל בעל העיקרים? הרי ללא ספק שהוא מרחם על אחיו שיצא לאוויר העולם. בטוח הוא שהמצב בחוץ הרבה יותר גרוע מאשר בבטן האם. אך אם היה יודע לאיזה מקום טוב יצא התאום באיזה אור ובאיזה אוויר הוא נמצא היה משנה באחת את דעתו. כך גם בעניין פטירתו של אדם. אם הייתם יודעים כמה טוב לו עכשיו ש בישיבה של מעלה לאחר כל המעשים והצדקות שעשה בחייו לא הייתם בוכים אמר הגאון לבני המשפחה. (עלינו לשבח)

יתכן שזה ההסבר הפשטני למשנה על כורחך אתה נולד, ועל כורחך אתה מת. הנשמה למעלה יודעת כמה טוב שם וכמה קשה כאן לכן אינה רוצה לרדת לעולם. אך כשהנשמה יורדת לכאן היא שוכחת מה יש בעולם העליון, ונקשרת לעולם הזה, ולכן אינה מוכנה להיפרד ממנו....

פינת ההלכה

מהלכות ומנהגי ברית מילה / המשך

מעמד הברית

מזמינים הרבה אנשים לברית, ומשתדלים שיהיו לפחות עשרה אנשים. ההזמנה לברית לא נאמרת כהזמנה אלא בלשון הודעה, כדי שמי שאינו יכול להגיע לברית לא יהיה בנידוי. כשלא ניתן לעשות ברית עם מניין אפשר לעשות ברית גם ללא מניין. עדיף למול אחרי הצהריים במניין מאשר למול בבוקר ללא מניין. אין לבטל מצוות עשה למול ביום השמיני כדי למול במניין. עדיף למול ביום השמיני ללא מניין. עושים סעודה למשתתפים בברית. בתעניות צבור אי אפשר לעשות סעודה בזמן הברית, עושים את הסעודה בלילה בסוף הצום או למחרת.

סנדק

סנדק נקרא מי שמחזיק את התינוק על ברכיו בזמן הברית. להיות סנדק זו חשיבות כהקטרת קטורת, וזו מצווה חשובה מאוד. הסנדק המוהל ואבי הבן נחשבים לבעלי הברית ויום הברית הוא כמו חג לשלושתם. נוהגים שהסבא אבי האב הוא הסנדק של הנכד הראשון, והסבא אבי האם הוא הסנדק לנכד השני. יש נוהגים לכבד בסנדקאות תלמידי חכמים, ויש בזה תועלת גדולה לתינוק. יש נוהגים שבעלי הברית, שהם אבי הבן הסנדק והמוהל, לא עושים מלאכה ביום הברית. אשכנזים נוהגים שאבי הבן והסנדק מניחים תפילין בשעת הברית. ספרדים ותימנים מתעטפים בטלית אבל לא מניחים תפילין, מפני שנראה שיש בזה זלזול באות ברית.

חכמת חיים: אי אפשר לשנות את העבר, אך אפשר להניח לו לנפשו. (מהספר שמחל'ה) שבת שלום!

תשובות לשאלות של קוראים / חלק ב'.

שאלה: את כותבת המון על אהבה כבוד סבלנות הערכה וצמיחה של הילד, אבל אין התייחסות לנושא משמעת. איך אפשר לתת רק אהבה? **תשובה:** כתבתי בעבר על משמעת, ואני יוצאת מנקודת מוצא שהקוראים קראו את מה שכבר כתבתי. אכתוב שוב. אהבה ומשמעת הן יחידה אחת. אוי לבית שאין בו כללי משמעת! כדי שהבית יתנהל באווירה טובה ונעימה, חובה שתהיה בו משמעת. **משמעת פירושו:** הצבת גבולות ברורה של מותר ואסור **בעקביות.** כמה אהבה כמה משמעת? באותם אחוזים. משמעת יכולה להתרופף משלוש סיבות: א: אין אחידות בין ההורים לגבי כללי המשמעת ב: אין עקביות ג: ההורה נותן לילד הרגשה שהוא חבר שלו בלי שום מחסום, ואז הילד לא מבין למה הוא צריך לשמוע בקול ההורה, ולא ההורה בקולו. בשביל להשיג משמעת יש צורך בדימוי עצמי חיובי של ההורים.

שאלות נוספות ניתן להפנות לפקס: 02/9919288
בהצלחה ושבת שלום,
שושנה.

"כי תראה חמור שונאך רובץ תחת משאו... עזוב תעזוב עמו..."

הבעל שם טוב אמר: 'כאשר תתבונן היטב בחומר שלך הוא הגוף, תראה שהוא שונאך - שונא הנשמה המתגעגעת על אלוקות ורוחניות. עוד תראה שהוא רובץ תחת משאו - מתעצל הוא בקיום התורה ומצוות שנתן הקדוש ברוך הוא כדי שיזדכך הגוף על ידיהם. ושמה יעלה על דעתך וחדלת מעזוב לו תתחיל בסיגופים כדי לשבור את החומריות כדי שיוכל הגוף לקיים את שליחותו? לא זו הדרך בה ישכון אור התורה אלא עזוב תעזוב עמו עליך לזכך את הגוף ולא לשברו בסיגופים.

(אוצר חסידים)

סיפור לשבת

גלות שהתקצרה

ר' נחום כבר עמד לסגור את האכסנייה ולפרש למנוחת לילה, כשבפתח הופיע הלך עני. האיש, שנשא על גבו שק ונראה כמי שכורע תחת משאו, לא הוציא הנה, ועיניו כאלו בקשו להפנס. ר' נחום לא השיב מעולם פניו של איש ניקם. על-אחת-כמה-וכמה יהודי עלוב ומסכן. במאור-פנים הזמין את האורח להפנס, ועוד בטרם הספיק לפצות את פיו, כבר הגשה אל השלחן ארוחה חמה. בעוד ההלך משיב את נפשו, מהר להציע מטה. "אין ספק שרק יסים את סעודתו, יפל שדוד ויירדם", הרהר בלבו. אבל למרבה הפתעתו, כאשר סים האיש לסעד, הודה על הכנסת האורחים, הרים את שקו והחל לפסע לכיוון הדלת. "לא", דחה בשפה רפה את הצעתו של ר' נחום, "לא אוכל להשאיר כאן ללון, עלי להגיע עוד הלילה אל העיר הסמוכה", אמר והשפיל את עיניו. רחמיו של ר' נחום נכמרו על המסכן שנאלץ, מטעם מסתורי, להמשיך ולכתת את רגליו בשעת לילה זו. "שמא זקוק אתה למעט כסף?", הציע בעדינות. "לא, תודה, אינני זקוק לכסף", השיב ההלך בפסקנות. "יש לי כל טוב ומאום לא חסר לי". תחושת הרחמים שהתעוררה קדם בלבו של ר' נחום התערבבה עתה בתהייה. לרגע חלף בו הרהור, שמא מר גורלו של האיש שבש את דעתו. נראה שהבטע פניו הסגירה את מחשבותיו, שכן ההלך פנה אליו פתאום ואמר: "רואה אנכי כי תמה אתה על דברי, ואולי אף חושש אתה שמא נשתבשה דעתך. לא ולא. אם תרצה, אספר לך את ספורי". והוא פתח בספורו:

"אכן, כפי שאמרתי, מאומה לא חסר לי. בעל-בית מכבד אני, כל זמי השתדלתי לעבד את קוני בישר. אבל יום אחד נכשלתי בעוון נורא ביותר, שעד היום טורד את שלונתי. "הנה זה כאשר גליתי, כי ממגרת שלחני נעלם סכום כסף גדול. חשדי נפל על המשרתת היהודיה שהתגוררה בביתנו ושיזיה שלטו בכל פנה בבית. ככל שהרהרתי בדבר, כן התעצם החשד, וכאשר הייתי איתן בדעתי, קראתי לה ובקשתי שתחזיר את הכסף שגנבה. המשרתת פרצה בבכי וטענה כי אין לה שום משג על הכסף שנעלם וכי חושד אני בכשרים. אולם חשדי גבר והלך. וכשראיתי שהיא מסרבת להודות, סלקתי אותה מביתי. "הנערה עזבה בבשת-פנים ובבזיונות. הארוע פגע בה קשות. היא שקעה בדכאון, וכעבר זמן-מה חלתה ומתה.

"יום אחד נתגלתה לי האמת המרה". האיש נשם נשימה עמקה וקולו רעד. "ערכתך סדר בנירותי, ולפתע מצאתי את הכסף מנח בין הנירות. לבי נפל בקרב. חשתי רגשות-אשמה נוראים, על שחשדתי בנערה כשנה וגרמתי למותה בטרם עת. "בצר לי פניתי אל מורי ורבי, הצדיק רבי מאיר מפרימישלאן. ספרתי לו את הספור. לאחר ששמע, הליט את פניו בידיו ושקע זמן רב במחשבות. כשנעור מהרהוריו, נעץ בי מבט שפלח את כליותי ואמר, שרשאי אני לבחור את דרך התשובה מבין שלש חלופות: אחת - להסתלק השנה מן העולם; שנייה - לסבל יסורים קשים במשך שלש שנים; שלישית - לצאת לגלות למשך שלש שנים.

בחרתי בגלות, ואז הוסיף הרבי שלשה תנאים: שלא אבקש בפרוש נדבה מאיש, שאסתפק בסעודה אחת ביום, ושלא אלון במקום שבו שהיתי ביום. קבלתי עלי את הכל באהבה, והרבי ברכני שאזכה להשלים את תשובתי. הוא בקשני לסור אליו בתם שלש שנות הגלות. "וכך, כבר שנתים אני נע ונד בארץ, הרחק מאשתי ומילדי הקטנים, וכלי תפלה שתשובתי תתקבל לפני אבינו שבשמים. לא מכבר הגיעה אלי השמועה המרה על הסתלקותו של מורי ורבי, הצדיק מפרימישלאן. עתה איני יודע כיצד אוכל למלא את הוראתו. שמעתי כי בעיר צאנז יושב צדיק גדול, רבי חיים. החלטתי לפנות אליו ולבקש את עצתו, ועתה אני בדרכי אליו". האיש סים את דבריו ונעלם בחשכת הלילה.

חלפו חדשים אחדים. יום אחד עצרה ליד האכסנייה כרכה מפארת, ומתוכה ירד סוחר הדור-לבוש. ר' נחום זכה אותו מיד. עתה ספר לו האיש את סופו של הספור: כשהגיע לצאנז ונכנס לחדרו של הצדיק, עוד בטרם פצה את פיו, פנה אליו ר' חיים: "גדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם. גם לאחר מותם הם אינם עוזבים את צאן מרעייתם. רשאי אתה לשוב לביתך, כי רבי מאיר מפרימישלאן עורך עליך רחמים ותשובתך כבר נתקבלה". (יתורתך שעשועי)